

Aan de woordvoerders van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie

Den Haag, 4 februari 2013

Dossiernummer: 3.1.2/3

Doorkiesnummer: 070 – 335 35 13

Faxnummer: 070 – 335 35 32

Betreft: Kamervragen afluisteren telefoongesprekken gedetineerden (nr. 2012Z20174)

Geachte woordvoerder,

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft op 29 januari jl. de antwoorden gestuurd op schriftelijke vragen van de leden Recourt en Marcouch over het afluisteren van telefoongesprekken van gedetineerden. De vragen zijn gesteld naar aanleiding van een bericht over een uitspraak van de beroepscommissie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. Die deed op 29 oktober 2012 uitspraak in de beroepszaak van een gedetineerde tegen onder meer het nieuwe telefoniesysteem van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), waarbij standaard de telefoongesprekken van alle gedetineerden worden opgenomen.

De beroepscommissie is van oordeel dat het standaard opnemen van alle telefoongesprekken van gedetineerden in strijd is met de Penitentiaire beginselenwet (Pbw), aangezien deze wet daarvoor geen wettelijke grondslag bevat. De directeur van een inrichting dient af te wege van het standaard opnemen van gesprekken noodzakelijk is voor het toezicht dat mag worden uitgeoefend op grond van een viertal in de Pbw omschreven belangen. Dat kan onder andere afhankelijk zijn van het beveiligingsniveau van de inrichting en het daar geldende regime. Voor gesprekken met advocaten en andere geprivilegieerden dient de directeur te waarborgen dat deze niet worden opgenomen, bijvoorbeeld door aparte telefoontoestellen ter beschikking te stellen, waarmee het opnemen van gesprekken niet mogelijk is.

De Staatssecretaris meent dat uit de wettelijke regeling voortvloeit dat het opnemen van telefoongesprekken standaard kan plaatsvinden. Door zijn opmerking dat de NOVA bij de totstandkoming van deze regelgeving betrokken is, ontstaat het - onjuiste - beeld dat de Orde de regels steunde. De Orde heeft destijds een zeer kritisch advies uitgebracht, en is nog steeds van mening dat het standaard opnemen van gesprekken niet is toegestaan (bijlage). De Orde heeft DJI inmiddels aangesproken op het onjuiste beeld dat met deze beantwoording is geschetst.

Concluderend: het is enerzijds positief dat de Staatssecretaris maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat gesprekken van gedetineerden met geheimhouders niet meer kunnen worden opgenomen. Anderzijds constateert de Orde dat de Staatssecretaris voor het overige kennelijk niet van plan is om aan de uitspraak te voldoen, te weten dat aan het opnemen van telefoongesprekken een belangenafweging door de directeur van de betrokken inrichting vooraf dient te gaan. De Orde betreurt dit en begrijpt niet hoe de Staatssecretaris kan menen dat de uitspraak van RSJ kan worden genegeerd. Ondertussen zal de Orde voortgaan met gesprekken met DJI over invoering van een systeem van nummerherkenning, om te waarborgen dat gesprekken met advocaten niet kunnen worden opgenomen en uitgeluisterd.

Met vriendelijke groet,
namens de algemene raad,

J.T.C. Leliveld
portefeuillehouder strafrecht van de algemene raad